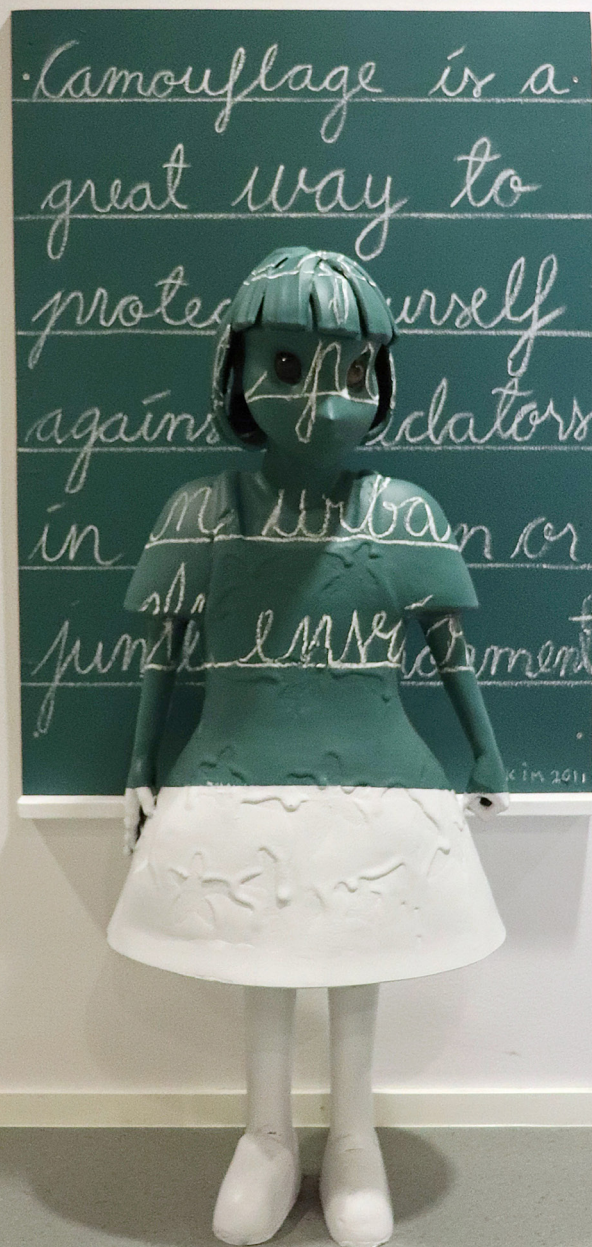

LÄRARHANDLEDNING

CAMOUFLAGE II

KIM SIMONSSON

STIFTELSEN PRO ARTIBUS

TILL LÄRAREN

STIFTELSEN PRO ARTIBUS lärarhandledning har skrivits med läroplanen för den grundläggande utbildningen i Finland i åtanke, fokus ligger på årskurs 1–6.

Lärarhandledningen utgår från ett verk ur Pro Artibus konstsamling och innehåller information om konstverk och konstnären, samt förslag på diskussionsfrågor och uppgifter, främst i bildkonst. I samband med uppgifterna finns information om uppskattad tidsanvändning samt lista på material.

Johanna Halme
Konstpedagog

INTRODUKTION: VAD ÄR EN SKULPTUR?

FÖRARBETE 1

DISKUTERA:

- Vad är en skulptur? Hur skiljer sig en skulptur från till exempel en tavla?
- Ge exempel på skulpturer (eller statyer) som ni känner till.

DEFINITION: En skulptur är ett tredimensionellt konstverk som har en materiell form/kropp och volym. Skulpturer har traditionellt skapats och formats ur hårda material som sten, trä, metall och glas, men senare även av mjuka och formbara material så som lera, textil och olika plaster. En skulptur kan också vara ett funnet objekt som konstnären ger en annan betydelse och presenterar som en skulptur, de kallas då ready-mades eller objet trouvé. (<https://sv.wikipedia.org/wiki/Skulptur>)

INTRODUKTION: KIM SIMONSSON

FÖRARBETE 2 – INFORMATION OM KONSTNÄREN

Konstnärens hemsida: www.kimsimonsson.com

KIM SIMONSSON (f.1974 i Helsingfors) är en finlandssvensk skulptör som bor och arbetar i Fiskars. Simonsson studerade åren 1995–2000 på Konstindustriella högskolans avdelningen för keramik i Helsingfors. Efter examen flyttade han till Toronto i Kanada och under tiden han bodde där började han skapa de barnfigurer som blivit hans konstnärliga kännetecken. 2004 valdes han till Året unga konstnär i Finland och har sedan dess kunnat livnära sig på sin konst. Han har haft utställningar i Finland, men även i länder som Frankrike, Tyskland och USA.

Skulpturerna görs i keramiklera eller så kallad stengodslera. Kim Simonsson använder sig av "korvteknik", där han alltså bygger uppåt ett lager i taget. Han tycker om lera som material för att den går att forma nästan hur som helst. När skulpturerna torkat bränns de i en keramikugn och målas eller laseras. De senaste åren har Simonsson gjort figurer som har en mossliknande yta. De kom till av misstag en dag när han skulle testa att lägga till gula neonfibrer på en svart skulptur; den blev grön! Tekniken kallas "flocking" och går till så att skulpturen målas svart och sedan täcks den med epoxy, ett sorts lim. Med en maskin blåser man sedan neonfibrer på skulpturen och tack vare att maskinen gör neonfibrerna statiska* fastnar de på ända och blir som hårstrån på skulpturen. Kim Simonsson inspireras av andra skulptörer, så som till exempel Takashi Murakami och Jeff Koons. Tidigare fann han även inspiration i dataspel, nu inspirerar allt möjligt som händer runt omkring.

*Statisk elektricitet kan upplevas t.ex. när det är vinter och du tar av dig mössan och ditt hår står rakt ut. På samma sätt fungerar det när fibrerna fastnar på skulpturerna.

INTRODUKTION: CAMOUFLAGE II

Skulpturen **Camouflage II**, gjord av Kim Simonsson 2011, står i en korridor och tittar med stadig blick rakt fram. Hon smälter nästan in i den gröna tavla som finns bakom henne, som om hon försöker gömma sig. Den gröna tavlan för tankarna till skolan och klassrummet. Texten, skriven med krita både på tavlan och på figuren, beskriver hur camouflage är ett bra sätt att skydda sig mot rovdjur. Vem är rovdjuret? De stora ögonen är svåra att tyda, är hon rädd? Hennes vänstra hand är knuten som om hon beslutat sig för att nu får det vara nog.

Camouflage II ingår i Stiftelsen Pro Artibus samling och är deponerad på Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo Akademi i Vasa. När skulpturen deponerades arrangerades det en namntävling för att det ansågs att hon borde få ett "riktigt" namn, så Camouflage II är även känd som **Ingrid**.

Följande sidor består av bilder på verket du kan visa i klassen.

MÖT KONSTVERKET: CAMOUFLAGE II (2011)

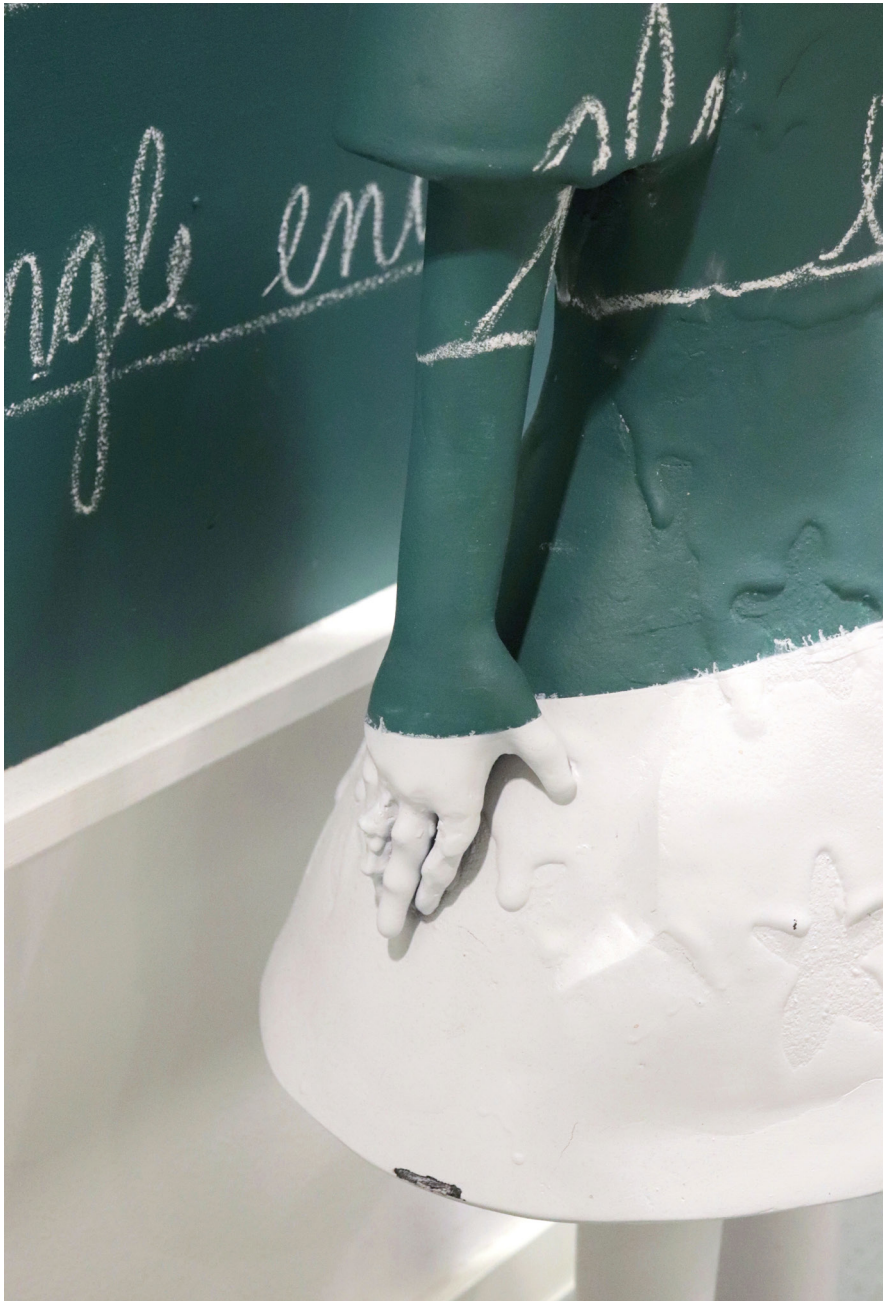
Kim Simonsson: Camouflage II, 2011. © Stiftelsen Pro Artibus / Foto: Johanna Halme

Kim Simonsson: Camouflage II, 2011. © Stiftelsen Pro Artibus / Foto: Johanna Halme

Kim Simonsson: Camouflage II, 2011. © Stiftelsen Pro Artibus / Foto: Johanna Halme

Kim Simonsson: Camouflage II, 2011. © Stiffelsen Pro Artibus / Foto: Johanna Halme

UPPGIFT 1: SKULPTURANALYS

KORT UPPGIFT: BILDKONST | MODERSMÅL

(15–30 minuter)

Skriftligt enligt frågorna nedan ELLER muntligt i klassen (att föredra i lägre årskurser)

Titta noga på bilderna av skulpturen Camouflage II och svara på frågorna. Diskutera sedan i grupp under lärarens ledning. På detta sätt gör alla sin egen tolkning och gruppen kan få nya insikter av varandra. Kom ihåg att ingen tolkning är rätt eller fel! Det är viktigt att alla får tolka på sitt eget sätt.

FRÅGOR OM KONSTVERKET:

1. Beskrivning: Vad är det du ser? Vad föreställer skulpturen?
2. Upplevelsen: Vilken är skulpturens stämning? Tycker du om den eller inte? Vad beror det på?
3. Personliga associationer: Vad kommer du att tänka på? Påminner skulpturen dig om något?
4. Materialanalys: Vad är skulpturen gjord av? *
5. Formanalys: Vilka former kan du urskilja? Vilka färger? Hurudan är skulpturens komposition? (Vad finns i mitten, framför, bakom, uppe, nere...)
6. Tolkningar: Vill skulpturen berätta något? Vad tror du konstnären vill säga?
7. Skulpturen Camouflage II har en engelsk text som står skriven på verket. Vad står det? **
Vad menar konstnären med det som står? Vem kan "rovdjuret" vara?

* Kim Simonssons skulpturer är gjorda i keramiklera, han använder sig av korvteknik och bygger upp skulpturerna för hand. Han glaserar dem och bränner dem i en stor keramikugn i sitt arbetsrum i Fiskars.

** "Camouflage is a great way to protect yourself against predators in an urban or jungle environment"
Fritt översatt: "Kamouflage är ett bra sätt att skydda dig mot rovdjur i en urban miljö eller i djungeln"

TILL LÄRAREN: VARFÖR SKULPTUR- ELLER BILDANALYS?

Genom att titta på och analysera konstverk utvecklar barn sin visuella läskunnighet och sin visuella förståelse vilket är en nödvändig kompetens i den bildtåta värld vi lever i. De lär sig ord och begrepp som kan användas när man samtalar om bilder och konst. Att analysera bilder hjälper barnen att vidga sin uppfattning om verkligheten och ger dem historisk och kulturhistorisk kunskap. Den personliga utvecklingen stöds när barn tränar på att se och upptäcka, på att uttrycka sig verbalt och framförallt på att känna tillit till sina upplevelser som betraktare. Bildanalys hjälper barn att svara på frågorna: Vem är jag? Hurudan är min kultur? Hurudan är världen omkring mig?

Uppgiften SKULPTURANALYS enligt LÄROPLANEN

MÅNGSIDIG KOMPETENS ÅRSKURS 1–2

Uppgiften anknyter till följande mål för mångsidig kompetens enligt läroplanen:

- K1 Förmåga att tänka och lära sig
- K2 Kulturell och kommunikativ kompetens
- K4 Multilitteracitet

BILDKONST FÖR ÅRSKURS 1-2

Uppgiften anknyter till följande centrala innehåll i läroplanen för bildkonst:

- I2 Bildkulturer i omgivningen
- I3 Konstens olika världar

Uppgiften anknyter till målen för undervisningen i bildkonst i årskurs 1–2:

- M2 uppmuntra eleven att diskutera om sina iakttagelser och tankar
- M6 uppmuntra eleven att iaktta hur man kan påverka visuellt genom att studera sina egna och andras bilder
- M7 handleda eleven att använda begrepp inom bildkonsten och att undersöka olika typer av bilder

MÅNGSIDIG KOMPETENS ÅRSKURS 3–6

Uppgiften anknyter till följande mål för mångsidig kompetens enligt läroplanen:

- K1 Förmåga att tänka och lära sig
- K2 Kulturell och kommunikativ kompetens
- K4 Multilitteracitet

BILDKONST FÖR ÅRSKURS 3-6

Uppgiften anknyter till följande centrala innehåll i läroplanen för bildkonst:

- I2 Bildkulturer i omgivningen
- I3 Konstens olika världar

Uppgiften anknyter till målen för undervisningen i bildkonst i årskurs 3–6:

- M2 uppmuntra eleven att diskutera om sina iakttagelser och tankar och öva sig att motivera sina åsikter
- M3 inspirera eleven att uttrycka sina iakttagelser och tankar genom bild och genom andra uttrycksätt
- M8 handleda eleven att tolka konst och annan visuell kultur ur verkets, konstnärns och betraktarens perspektiv och att reflektera över historiska och kulturella faktorer som påverkar bilden
- M10 handleda eleven att diskutera värden som finns i konsten, omgivningen och i den visuella kulturen

UPPGIFT 2: FIGUR

FÖRDJUPAD UPPGIFT: BILDKONST

(2 x 45 minuter)

Tredelad uppgift i skulptur/keramik och i fotokonst

*OBS! Som lärare bör du INTRODUCERA leran och tekniker för lerarbete. Uppmana eleverna att försöka forma huvud, armar och ben utan att ta isär leran, utan istället genom att med fingrarna knåda fram formen.

MATERIAL, 1:

- vit modellera, eller DAS-massa (alt. pappersmassa, trolldag eller keramiklera)
- svarta pärlor (OBS! Plastpärlor SMÅLTER i ugnen!. Om ni använder keramiklera så låt den bara torka utan att bränna, eller skulptera ögon av leran istället för att använda pärlor.)
- skulpteringsverktyg
- underlägg

MATERIAL, 2:

- kamera eller pad
- ett litet utrymme som man får mörkt + stol/bord, vitt eller färgat papper, gärna storlek A2 och lite tejp. (Detta för att skapa en neutral bakgrund)
- ficklampa
- de färdiga figurerna

1. LERARBETE *

Låt dig inspireras av figuren i Camouflage II och gör en egen FIGUR i lera. Ge den ögon av svarta pärlor. Försök få din figur att uttrycka en känsla med ögonen och kroppshållningen. Hur ser ögonen och ögonbrynen ut på någon som är glad eller på någon som är arg? (Jämför t.ex. med Emojis) Kanske du vill uttrycka hur du känner dig just nu?

2. FOTOGRAFERING **

När figurerna är klara, skapa en lite fotostudio. T.ex. genom att tejpa ett större papper uppe på en stolsrygg så att den böjer sig över sitsen. Placera stolen i ett litet utrymme som går att få ordentligt mörkt (materialförråd, en större toalett...). Låt eleverna jobba i par eller mindre grupp. Placera en figur i gången på stolen. Släck lampan. En elev fotograferar en annan lyser med ficklampan och försöker skapa skuggor som förstärker känslan som figurer utstrålar. Testa olika vinklar på ljuset.

** TIPS! Lys inte rakt på figuren utan sikta lite bakom eller framför.

3. UTSTÄLLNING

Skriv ut bilderna och häng upp eller skapa en slideshow och ställ ut bilderna tillsammans med era skulpturer. Titta på dem och diskutera vilka känslor ni har uttryckt!

Uppgiften FIGUR i skulptur och fotografi enligt LÄROPLANEN

MÅNGSIDIG KOMPETENS I ÅRSKURS 1–2

Uppgiften anknyter till följande mål för mångsidig kompetens enligt läroplanen:

- K1 Förmåga att tänka och lära sig
- K2 Kulturell och kommunikativ kompetens
- K3 Vardagskompetens
- K4 Multilitteracitet
- K5 Digital kompetens

BILDKONST FÖR ÅRSKURS 1–2

Uppgiften anknyter till följande centrala innehåll i läroplanen för bildkonst:

- I2 Bildkulturer i omgivningen
- I3 Konstens olika världar

Uppgiften anknyter till målen för undervisningen i bildkonst i årskurs 1–2:

- M1 Sporra eleven att iaktta konst, omgivningen och annan visuell kultur med olika sinnen och genom att skapa bilder
- M2 uppmuntra eleven att diskutera om sina iakttagelser och tankar
- M3 uppmuntra eleven att ge uttryck för sina iakttagelser och tankar genom olika sätt att skapa bilder
- M4 uppmuntra eleven att pröva olika material och tekniker samt träna olika visuella uttryckssätt
- M6 uppmuntra eleven att iaktta hur man kan påverka visuellt genom att studera sina egna och andras bilder

MÅNGSIDIG KOMPETENS I ÅRSKURS 3–6

Uppgiften anknyter till följande mål för mångsidig kompetens enligt läroplanen:

- K1 Förmåga att tänka och lära sig
- K2 Kulturell och kommunikativ kompetens
- K4 Multilitteracitet
- K5 Digital kompetens
- K6 Arbetslivskompetens och entreprenörskap

BILDKONST FÖR ÅRSKURS 3–6

Uppgiften anknyter till följande centrala innehåll i läroplanen för bildkonst:

- I2 Bildkulturer i omgivningen
- I3 Konstens olika världar

Uppgiften anknyter till målen för undervisningen i bildkonst i årskurs 3–6:

- M1 sporra eleven att iaktta konst, omgivningen och annan visuell kultur med olika sinnen och genom att använda bilder
- M2 uppmuntra eleven att diskutera om sina iakttagelser och tankar och öva sig att motivera sina åsikter
- M3 inspirera eleven att uttrycka sina iakttagelser och tankar genom bild och genom andra uttryckssätt
- M4 handleda eleven att mångsidigt pröva olika material, tekniker och uttryckssätt och att öva sin förmåga att skapa bilder
- M5 handleda eleven att målinriktat utveckla sina visuella färdigheter självständigt och tillsammans med andra
- M6 handleda eleven att bekanta sig med olika former av visuell kommunikation och att använda olika visuella uttryckssätt för att påverka sina bilder
- M8 handleda eleven att tolka konst och annan visuell kultur ur verkets, konstnärns och betraktarens perspektiv och att reflektera över historiska och kulturella faktorer som påverkar bilden
- M10 handleda eleven att diskutera värden som finns i konsten, omgivningen och i den visuella kulturen

UPPGIFT 3: KAMOUFLAGE

FÖRDJUPAD UPPGIFT: BILDKONST

(2 x 45 minuter, gärna uppdelat i två tillfällen/dagar)

Uppgift i måleri och foto, kan göras i smågrupper eller individuellt.

MATERIAL 1:

- färgat papper A4 (ju mera färg desto bättre, undvik vitt papper!),
- gouachefärger (flaskfärg),
- penslar
- underlägg/tidningspapper
- kamera/pad

MATERIAL 2:

- vit overall (ex. Målaroverall ELLER vit stor skjorta + vit mössa/köksmössa)
- videokanon
- printer

DEL 1

FUNDERA TILLSAMMANS

I verket Camouflage II göms flickan i bakgrunden, hon är kamouflerad. Vad betyder ordet camouflage? Titta på verket och fundera tillsammans på om hen är osynlig av egen vilja eller för att hen måste. Vad är skillnaden? Kan det ibland vara bra att vara osynlig?

Definition: camouflage (franska camouflage, av camoufler 'maskera', 'förkläda', ett ord upptaget ur parisiskt slangspråk (egentligen 'maskera ansiktet')), hos djur skyddande förklädnad som gör att dessa undgår att upptäckas. (Nationalencyklopedin)

FUNDERA OCH LISTA

Flickan i verket Camouflage II smälter in i bakgrunden mot en grön skoltavla, vi kan alltså tänka oss att hon kamoufleras i skolan. Om du fick välja, på vilken plats skulle du vilja kamoufleras och vara osynlig? Är det i skogen? Är det i djungeln? Är det på havets botten? Är det i rymden? Är det inomhus någonstans? Hurudan är platsen? Vilka färger finns det där? Vilka former finns där? Är du i djungeln finns det kanske massor med blad, träd, lianer, papegojor, apor, insekter och annat. Är du i rymden så finns där stjärnor, planeter, månar, kometer och... kanske nån annan? Skriv en lista på allt som finns i den miljö du valt.

SKAPA

Ta ett färgat A4-papper, pensel och färger utgående från det som finns på din lista. Lägg pappret på liggande och fyll hela pappret med det som kan finnas i den miljön.

FOTOGRAFERA

När bilden är klar, fotografera den utan att det kommer några kanter med (zooma gärna lite in på bilden). > Här måste läraren avgöra hur det finns tid för att fota och föra över själv till dator, eller om det görs av läraren tills nästa lektion. Lägg bilderna i en slideshow så att bilden går ut över kanterna och täcker hela ytan.

DEL 2

PROJICERA

Projicera bilderna en i gången mot en VIT vägg/tavla/duk i klassen.

KAMOUFLERA DIG *

Klä på dig en vit overall och kamouflera dig i din bild! Hur gömmer du dig bäst? Genom att krypa ihop? Genom att blunda? Genom att stå med händerna rakt ut åt sidorna? Be din lärare fotografera dig. Ta med dig din kompis om du inte vill vara själv!

UTSTÄLLNING

Printa ut era kamouflagebilder och ställ ut dem i klassen! Gärna tillsammans med skulpturen och fotografiet från FIGUR-uppgiften.

* TIPS!

Be eleverna gå så nära väggen som möjligt för att det inte ska bli skuggor. Ha dem att kliva upp på en stol om det behövs för att de ska hamna mitt i bilden.

ATT TÄNKA PÅ OCH TIPS PÅ HUR MAN KAN ANVÄNDA UPPGIFTEN I ANDRA ÄMNEN

- Ha en reservuppgift för de som väntar på sin tur att bli fotograferade. Det kan bli livligt i klassen, välj en tidpunkt för bildkonstlektionen när det inte gör något om energinivån är hög efteråt.
- Pratar ni om något särskilt i något annat ämne i skolan? Finska skogen? Egypten? Leta bilder som har med temat att göra, projicera dem och gå in i dem. Försök klä er för att passa in i den miljön. Tänk på det som en resa i tid eller rum!

Uppgiften KAMOUFLAGE i måleri och fotografi enligt LÄROPLANEN

MÅNGSIDIG KOMPETENS I ÅRSKURS 1–2

Uppgiften anknyter till följande mål för mångsidig kompetens enligt läroplanen:

- K1 Förmåga att tänka och lära sig
- K2 Kulturell och kommunikativ kompetens
- K3 Vardagskompetens
- K4 Multilitteracitet
- K5 Digital kompetens
- K6 Arbetslivskompetens och entreprenörskap

BILDKONST FÖR ÅRSKURS 1–2

Uppgiften anknyter till följande centrala innehåll i läroplanen för bildkonst:

- I2 Bildkulturer i omgivningen
- I3 Konstens olika världar

Uppgiften anknyter till målen för undervisningen i bildkonst i årskurs 1–2:

- M1 Sporra eleven att iaktta konst, omgivningen och annan visuell kultur med olika sinnen och genom att skapa bilder
- M3 uppmantra eleven att ge uttryck för sina iakttagelser och tankar genom olika sätt att skapa bilder
- M4 uppmantra eleven att pröva olika material och tekniker samt träna olika visuella uttryckssätt
- M6 uppmantra eleven att iaktta hur man kan påverka visuellt genom att studera sina egna och andras bilder
- M8 uppmantra eleven att känna igen olika konstföremål och annan visuell kultur i näromgivningen
- M9 uppmantra eleven att göra bilder utgående från att granska sin egen omgivning, olika tider och olika kulturer

MÅNGSIDIG KOMPETENS I ÅRSKURS 3–6

Uppgiften anknyter till följande mål för mångsidig kompetens enligt läroplanen:

- K1 Förmåga att tänka och lära sig
- K2 Kulturell och kommunikativ kompetens
- K4 Multilitteracitet
- K5 Digital kompetens
- K6 Arbetslivskompetens och entreprenörskap

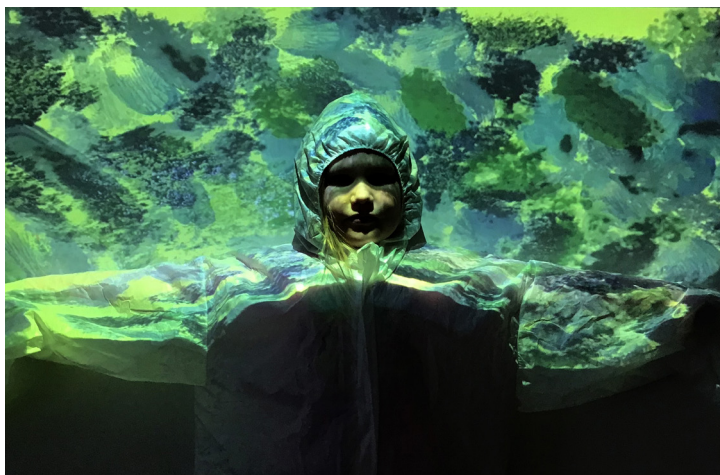
BILDKONST FÖR ÅRSKURS 3–6

Uppgiften anknyter till följande centrala innehåll i läroplanen för bildkonst:

- I2 Bildkulturer i omgivningen
- I3 Konstens olika världar

Uppgiften anknyter till målen för undervisningen i bildkonst i årskurs 3–6:

- M1 sporra eleven att iaktta konst, omgivningen och annan visuell kultur med olika sinnen och genom att använda bilder
- M3 inspirera eleven att uttrycka sina iakttagelser och tankar genom bild och genom andra uttryckssätt
- M4 handleda eleven att mångsidigt pröva olika material, tekniker och uttryckssätt och att öva sin förmåga att skapa bilder
- M5 handleda eleven att målinriktat utveckla sina visuella färdigheter självständigt och tillsammans med andra
- M6 handleda eleven att bekanta sig med olika former av visuell kommunikation och att använda olika visuella uttryckssätt för att påverka sina bilder
- M8 handleda eleven att tolka konst och annan visuell kultur ur verkets, konstnärens och betraktarens perspektiv och att reflektera över historiska och kulturella faktorer som påverkar bilden
- M10 handleda eleven att diskutera värden som finns i konsten, omgivningen och i den visuella kulturen

KAMOUFLAGE. Elevarbete.

LÄRARHANDLEDNING

2019

STIFTELSEN PRO ARTIBUS